

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr.31-76-3338

Chișinău

„30” martie 2022

Biroul Permanent al Parlamentului

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova, se prezintă spre examinare *proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative*, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 201 din 30 martie 2022.

Responsabil de prezentarea în Parlament a proiectului de lege este Ministerul Afacerilor Interne.

Anexe:

1. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea proiectului de lege (în limba română – 1 filă și în limba rusă – 1 filă);
2. Proiectul de lege (în limba română – 6 file și în limba rusă – 7 file);
3. Nota informativă la proiectul de lege (14 file);
4. Raportul de expertiză al Centrului Național Anticorupție (8 file);
5. Sinteza obiecțiilor și propunerilor autorităților publice (23 file);
6. Tabelul comparativ (11 file);
7. Alte avize (17 file);
8. Procesul verbal al Ședinței de lucru la examinarea propunerilor recepționate în procesul de avizare a proiectului legii pentru modificarea unor acte normative (3 file).

**Secretar general adjunct
al Guvernului**

Roman CAZAN

*Ex: Alexandru Olarescu
Tel: 022250135*

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	106	
„31”	03	2022
Ora		

Casa Guvernului,
MD-2033, Chișinău,
Republica Moldova

Telefon:
+ 373-22-250104

Fax:
+ 373-22-242696

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. 201

din 30 martie 2022

Chișinău

**Cu privire la aprobarea proiectului de lege
pentru modificarea unor acte normative**

Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Parlamentului spre examinare proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative.

Prim-ministru

Contrasemnează:

Ministrul afacerilor interne

Ministrul justiției

NATALIA GAVRILIȚA

Ana Revenco

Sergiu Litvinenco

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****pentru modificarea unor acte normative**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. – Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 9, art. 89), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii, cuvintele „legislație” și „legislația în vigoare” se substituie cu cuvintele „acte normative”.

2. Articolul 2:

alineatul (7):

la litera g), cuvintele „de familie” se exclud;

la litera n), cuvântul „eliberării” se substituie cu cuvântul „emiterii”;

litera o) va avea următorul cuprins:

„o) autoritatea emitentă;”;

la litera p), cuvântul „termenul” se substituie cu cuvintele „data expirării termenului”;

la alineatul (11), după textul „pe termen de 4 ani,” se introduce cuvântul „persoanelor”.

3. Articolul 3:

la alineatul (1), cuvântul „cetățenilor” se exclude;

alineatul (1²) va avea următorul cuprins:

„(1²) Pentru buletinul de identitate provizoriu, termenul de valabilitate se stabilește de autoritatea emitentă și nu poate depăși un an. Pentru persoanele care execută o pedeapsă penală privativă de libertate buletinul de identitate provizoriu se eliberează pe termenul aflării în detenție, dar nu mai mare de 10 ani, iar pentru persoanele care renunță la numărul de identificare de stat - pe termen de 10 ani.”;

la alineatul (4¹), textul „străinului, cu excepția apatrizilor” se substituie cu cuvintele „cetățeanului străin”;

la alineatul (5):

litera c) va avea următorul cuprins:

„c) autoritatea emitentă;”;

la litera g), cuvintele „de familie” se exclud;

la litera i), după cuvintele „nu se indică în buletinul de identitate” se introduc cuvintele „pentru apatrizi”;

litera m) va avea următorul cuprins:

„m) reședința temporară și perioada acesteia. În cazul buletinului de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, buletinului de identitate pentru apatrizi, permisului de ședere permanentă, buletinului de identitate pentru

refugiați și al buletinului de identitate pentru beneficiarii de protecție umanitară, această informație se indică în fișa de însoțire la aceste acte, eliberată în acest scop;”;

la litera n), cuvântul „eliberării” se substituie cu cuvântul „emiterii”;

litera o), la început se completează cu cuvintele „seria și”;

la litera p), cuvântul „termenul” se substituie cu cuvintele „data expirării termenului”;

litera r) și u) vor avea următorul cuprins:

„r) domiciliul și data stabilirii acestuia (cu excepția permiselor de ședere provizorie);”;

„u) datele privind identitatea persoanei (stabilită sau declarată - în buletinele de identitate pentru refugiați și pentru beneficiarii de protecție umanitară).”;

la alineatul (8), după primul enunț se completează cu un enunț cu următorul cuprins: „La eliberarea actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova persoanelor, cetățeni ai altor state, născute pe teritoriul Republicii Moldova care redobândesc cetățenia Republicii Moldova sau sunt recunoscute cetățeni ai Republicii Moldova în condițiile prevederilor art. 12 alin. (1¹) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr. 1024/2000, numele și prenumele acestora se înscriu în actele de identitate potrivit actului de naștere național, înregistrat de organul de stare civilă din Republica Moldova, prin utilizarea, după caz, a regulilor de transliterare a numelui și prenumelui din limba rusă în limba de stat.”.

4. La articolul (3²) alineatul (2) litera (z²), cuvintele „Departamentului Poliției de Frontieră” se substituie cu cuvintele „Inspectoratului General al Poliției de Frontieră”.

5. Articolul 3³ alineatul (6):

la litera g), cuvintele „de familie” se exclud;

la litera n), cuvântul „eliberării” se substituie cu cuvântul „emiterii”;

litera o) va avea următorul cuprins:

„o) autoritatea emitentă;”;

la litera p), cuvântul „termenul” se substituie cu cuvintele „data expirării termenului”.

6. Articolul 4:

la alineatul (1¹), după cuvintele „cu excepția cazurilor” se introduce cuvântul „expres”;

la alineatul (1³):

literele a)-c) vor avea următorul cuprins:

„a) în cazul copilului, inclusiv al celui cu statut de copil rămas fără ocrotire părintească sau cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească asupra căruia este instituită tutela sau curatela, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acestuia (unul dintre părinți, tutorele sau curatorul), cu prezența obligatorie a copilului. În noțiunea de copil nu se

încadrează persoanele care au dobândit capacitatea deplină de exercițiu până la împlinirea vârstei de 18 ani în condițiile art. 26 alin.(2) și (3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;

b) în cazul copilului ai cărui părinți (unicul părinte) sunt minori (este minor), în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al părinților minori (unicului părinte minor);

c) în cazul copilului separat de părinți, inclusiv al celui plasat în serviciul de plasament de tip familial, cu excepția serviciului tutelă/curatelă, sau în serviciul de plasament de tip rezidențial, cererea se depune de către autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază de competență teritorială este locul aflării sau de plasament al copilului, cu prezența obligatorie a acestuia;”;

literele e) și f) se completează cu cuvintele „ori prin împuternicire de reprezentare ce se conține în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice”;

la alineatul (1⁶) litera e), după cuvintele „Codului de executare” se completează cu textul „al Republicii Moldova nr. 443/2004”;

alineatul (1⁸) va avea următorul cuprins:

„(1⁸) Respingerea cererii pentru eliberarea actului de identitate poate fi contestată în modul stabilit de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.”;

la alineatele (1⁹) și (1¹⁰), cuvintele „o examinare” se substituie cu cuvântul „examinare”;

alineatul (4) va avea următorul cuprins:

„(4) Actul de identitate se înmânează contra semnătură personal titularului sau reprezentantului lui legal ori reprezentantului împuternicit prin procură autentificată de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție, ori prin împuternicire de reprezentare ce se conține în Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice. Minorul cu vârsta peste 14 ani poate ridica actul de identitate eliberat pe numele său, cu consimțământul reprezentantului legal al acestuia exprimat, în scris, la autoritatea emitentă ori autentificat de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție. La cererea persoanei, actul de identitate se livrează la domiciliul sau la reședința temporară, sau la locul aflării acesteia, în modul stabilit de Guvern. Buletinul de identitate care conține mijloacele semnăturii electronice și certificatele cheilor publice nu se înmânează prin reprezentant și nu poate fi livrat.”.

7. Articolul 5:

alineatul (1):

literele a) și b) vor avea următorul cuprins:

„a) deteriorate, cu ajutorul cărora nu poate fi identificat titularul;

b) care conțin date schimbate sau modificate nelegitim sau cele ce urmează a fi schimbate sau modificate;”;

la litera g), textul „deteriorate,” se exclude;

se completează cu litera h) cu următorul cuprins:

„h) la eliberarea cărora au fost eludate normele legale stabilite pentru eliberarea actelor de identitate.”;

alineatul (3) se completează cu textul: „ , precum și în cazul în care la eliberarea acestuia au fost eludate normele legale stabilite pentru eliberarea actelor de identitate.”.

8. Articolul 6:

la alineatul (1), înainte de cuvântul „respectiv” se introduc cuvintele „de identitate”, iar cuvintele „autoritățile competente” se substituie cu cuvintele „autoritatea emitentă sau de către alte organe de stat învestite prin lege cu acest drept”;

la alineatul (3), cuvintele „autoritățile competente” se substituie cu cuvintele „autoritatea emitentă sau de către alte organe de stat învestite prin lege cu acest drept”.

9. La articolul 8:

alineatul unic devine alineatul (1);

litera a) va avea următorul cuprins:

„a) să prezinte actul de identitate la cererea reprezentanților oficiali ai autorităților publice abilitate prin lege să legitimizeze persoanele fizice;”;

se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:

„(2) Fișa de însoțire se prezintă împreună cu buletinul de identitate sau cu permisul de ședere în cazul în care conține mențiunea privind înregistrarea la domiciliu și/sau la reședința temporară, precum și în cazul participării cetățenilor Republicii Moldova la votare în ziua desfășurării scrutinului electoral. Lipsa fișei de însoțire nu influențează asupra valabilității buletinului de identitate sau a permisului de ședere.”.

10. Articolul 9:

alineatul (1):

litera g) va avea următorul cuprins:

„g) neprezentarea actelor de identitate la cererea reprezentanților oficiali ai autorităților publice abilitate prin lege să legitimizeze persoanele fizice;”;

literele k) și l) se abrogă;

la alineatul (2), cuvintele „cu legislația în vigoare” se substituie cu cuvintele „cu prevederile actelor normative”.

Art. II. – Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 6, art. 54), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. În cuprinsul legii:

cuvintele „organe competente”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „autorități competente”, la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvântul „notarial” se substituie cu cuvintele „de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție”.

2. În preambul:

la primul enunț, cuvintele „cetățenilor străini și apatrizilor” se substituie cu cuvintele „străinilor cu drept de ședere permanentă sau provizorie în Republica Moldova și beneficiarilor de protecție internațională acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova”;

la al doilea enunț, cuvintele „actelor de ieșire și de intrare” se substituie cu cuvintele „actelor de identitate”, iar textul „Legea nr. 273-XIII din 9 noiembrie 1994” se substituie cu textul „Legea nr. 273/1994”.

3. Articolul 1:

alineatul (1¹) va avea următorul cuprins:

„(1¹) Cetățenii Republicii Moldova, indiferent de domiciliul sau reședința temporară a acestora, străinii cu drept de ședere permanentă sau provizorie în Republica Moldova și beneficiarii de protecție internațională, acordată de autoritățile competente ale Republicii Moldova, care se află în străinătate și nu dețin pașaportul sau documentul de călătorie valabil pentru revenirea în Republica Moldova au dreptul de a intra în Republica Moldova în baza titlului de călătorie eliberat de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare ale Republicii Moldova. Modul de solicitare și de eliberare a titlului de călătorie, precum și forma, conținutul și termenul de valabilitate ale acestuia se stabilesc de Guvern.”;

la alineatele (3) și (4), cuvintele „decizie a autorității tutelare” se substituie cu cuvintele „decizia autorității tutelare teritoriale”;

la alineatul (4), cuvintele „pleacă să se domicilieze” se substituie cu cuvântul „se stabilește cu domiciliul”;

la alineatul (6), cuvântul „legislația” se substituie cu cuvintele „actele normative ale”.

4. Articolul 2:

alineatul (1) se completează cu cuvintele „de Guvern”;

se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins:

„(1¹) Cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul și/sau reședința temporară pe teritoriul Republicii Moldova care vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, precum și acei care nu domiciliază în Republica Moldova și prezintă dovezi privind stabilirea domiciliului în străinătate pot solicita eliberarea pașaportului cu mențiunea privind autorizația de emigrare în condițiile stabilite de Guvern.”.

5. Articolul 3:

la alineatul (2), cuvintele „în vârstă de până la 18 ani” se exclud, iar cuvântul „pașapoarte” se substituie cu cuvintele „pașaportul sau documentul de călătorie”;

alineatul (3) va avea următorul cuprins:

„(3) Copilul cu vârsta peste 14 ani care se stabilește cu domiciliul în străinătate cu unul dintre părinți își exprimă acordul în scris care se autentifică de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de funcție.”;

alineatul (5) va avea următorul cuprins:

„(5) În cazul în care unul dintre părinții copilului nu cade de acord asupra stabilirii acestuia cu domiciliul în străinătate, dezacordul se contestă în instanța de judecată.”.

6. Articolul 4 va avea următorul cuprins:

„**Articolul 4.** Examinarea cererii

(1) Cererea pentru eliberarea pașaportului sau a documentului de călătorie, precum și cererea pentru obținerea autorizației de emigrare se examinează în termen de până la o lună, iar în cazul în care există motive întemeiate pentru examinare suplimentară, autoritatea competentă îl prelungește cu cel mult o lună. Concomitent cu eliberarea autorizației de emigrare poate fi solicitată și eliberarea pașaportului sau a documentului de călătorie. La solicitarea persoanei, pașaportul și documentul de călătorie, precum și autorizația de emigrare pot fi obținute în termene restrânse. Termenele și tarifele, precum și categoriile de persoane care beneficiază de înlesniri la prestarea acestor servicii sunt stabilite de Guvern.

(2) Cererea pentru obținerea autorizației de emigrare se respinge în cazul în care solicitantul a prezentat informații frauduloase sau documentele prezentate sunt insuficiente, conțin divergențe, sunt nevalabile ori se constată că nu sunt autentice, precum și în situațiile în care solicitantului i se suspendă dreptul la libera circulație în străinătate, prevăzute la articolul 4 alineatul (1⁶) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

(3) Rezultatele examinării cererii se aduc la cunoștința solicitantului în scris. În cazul respingerii cererii, cererea repetată se examinează după înlăturarea cauzelor care au generat respingerea.

(4) Respingerea cererii pentru obținerea autorizației de emigrare poate fi contestată în modul stabilit de Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116/2018.”.

7. Articolul 11:

la alineatul (1), cuvintele „legislația în vigoare” se substituie cu cuvintele „actele normative”;

alineatul (4) se abrogă;

la alineatul (5), cuvintele „persoanelor în vârstă de până la 18 ani” se substituie cu cuvântul „copiilor”.

Art. III. – În termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, Guvernul va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

Președintele Parlamentului

Notă informativă
la proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul de lege cu privire la modificarea unor acte normative a fost elaborat de către Ministerul Afacerilor Interne în temeiul propunerilor Agenției Servicii Publice.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

Necesitatea elaborării proiectului de lege cu privire la modificarea unor acte normative (*Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, Legii nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova*) rezultă din prevederile art. 3, alin. (4), lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, ce statuează că actul normativ trebuie să se integreze organic în cadrul normativ în vigoare, scop în care proiectul actului normativ trebuie corelat cu prevederile actelor normative de nivel superior sau de același nivel cu care se află în conexiune.

Ca urmare a modificărilor operate la Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți prin Legea nr. 112/2020 pentru modificarea unor acte normative (*în vigoare din 14.08.2020*), pentru asigurarea cu acte de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova a tuturor categoriilor de copii, inclusiv și a celor ai căror părinți/unicul părinte se află la muncă în străinătate, în proiectul de lege au fost înaintate propuneri de modificare a normelor referitoare la modul de depunere a cererilor pentru eliberarea actelor de identitate din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, astfel corelându-le cu prevederile respective din Legea nr. 140/2013 în redacția Legii nr. 112/2020.

Totodată, în vederea optimizării proceselor de prestare a serviciilor publice de eliberare a actelor de identitate și de obținere a autorizației de emigrare de către cetățenii Republicii Moldova cu domiciliu și/sau reședința în Republica Moldova care vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, precum și de către acei care deja s-au stabilit cu domiciliul în străinătate, proiectul de lege intervine cu reglementări normative importante propuse la Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova.

Subsecvent, ținând cont că un număr impunător de cetățeni ai Republicii Moldova se află în străinătate și din cauza pandemiei de coronavirus Covid-19 nu pot reveni acasă când și-ar dori, pentru a obține acte de identitate pentru sine sau pentru copiii săi minori aflați în țară, precum și de faptul că o bună parte din ei sunt deja stabiliți cu domiciliul în străinătate și dețin acte de identitate nevalabile (buletin de identitate, pașaport), adoptarea proiectului de lege poartă un caracter imperativ.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul hotărârii Guvernului nu contravine legislației Uniunii Europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul de lege este axat pe optimizarea proceselor de asigurare cu acte de identitate a cetățenilor Republicii Moldova, în special a copiilor ai căror părinți se află la muncă în străinătate și a proceselor de obținere a autorizației de emigrare de către cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul sau reședința temporară în Republica Moldova care vor să se stabilească cu domiciliul în străinătate, precum și de către acei care deja sunt stabiliți cu domiciliul în străinătate.

I. Proiectul conține modificări la *Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte*, după cum urmează:

Potrivit art. 3, alin. (1²) din Legea nr. 273/1994, buletinul de identitate provizoriu se eliberează pe termen ce nu depășește un an, cu excepția persoanelor care au renunțat la numărul de identificare, pentru care acesta se eliberează pe termen de 10 ani.

E de menționat, că în special în perioada preelectorală, persoanele care execută o pedeapsă penală privativă de libertate solicită eliberarea buletinului de identitate provizoriu pentru exercitarea dreptului de vot din lipsa documentelor de stare civilă necesare pentru eliberarea buletinului de identitate. În același timp, categoria respectivă de persoane nu beneficiază de înlesniri la eliberarea actelor de identitate și, ca urmare se confruntă cu deficiențe financiare legate de necesitatea achitării tarifului stabilit pentru preschimbarea acestui document în fiecare an, care constituie 70 de lei.

Pentru soluționarea parțială a acestei probleme se propune modificarea art. 3, alin (1²) din Legea nr. 273/1994 prin extinderea termenului de valabilitate al buletinului de identitate provizoriu eliberat persoanelor deținute, și anume – pe termenul aflării în detenție, dar nu mai mare de 10 ani.

Potrivit art.19 din Legea nr. 270/2008 privind azilul în Republica Moldova, în redacția Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr. 151/2016, persoanelor care întrunesc condițiile legale statutul de beneficiar de protecție umanitară se acordă pe termen nedeterminat, anterior acest termen era limitat și constituia un an. În vederea corelării prevederilor acestor acte normative se propune modificarea prevederilor art. 3, alin (5), literele m) și r) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte.

De asemenea se propune completarea alin. (8) din art. 3 cu un enunț, potrivit căruia, la eliberarea actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova persoanelor, cetățeni ai altor state, născute pe teritoriul Republicii Moldova care redobândesc cetățenia Republicii Moldova sau sunt recunoscute cetățeni ai Republicii Moldova în condițiile prevederilor art. 12, alin. (1¹) din Legea cetățeniei Republicii

Moldova nr. 1024/2000, numele și prenumele acestora se înscriu în actele de identitate potrivit actului de naștere național, înregistrat de organul de stare civilă din Republica Moldova, prin utilizarea, după caz, a regulilor de transliterare a numelui și prenumelui din limba rusă în limba de stat.

Norma respectivă se referă doar la persoanele născute pe teritoriul Republicii Moldova, actele de naștere ale cărora au fost întocmite fie în limba română, fie în limba rusă în funcție de perioada istorică în care s-au născut, și anume de organele de stare civilă ale statului, în componența căruia se afla/se află teritoriul actual al Republicii Moldova (Regatul Român, URSS, Republica Moldova).

Această completare a fost propusă de către Agenția Servicii Publice luând în considerare avizul pozitiv al Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu” al Ministerului Educației și Cercetării al Republicii Moldova (nr.201 din 22.11.2021) la scrisoarea ASP nr. 01/8716 din 12.11.2021, prin care s-a solicitat opinia oficială a instituției referitoare la transliterarea numelor proprii, la eliberarea actelor de identitate cetățenilor străini, născuți pe teritoriul Republicii Moldova ca urmare a redobândirii sau dobândirii cetățeniei Republicii Moldova prin recunoaștere în condițiile prevederilor art. 12, alin. (1¹) din Legea cetățeniei Republicii Moldova nr.1024/2022, precum și cetățenilor Republicii Moldova care dețin și cetățenia altor state.

În scrisoarea Agenției Servicii Publice adresată Institutului de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hașdeu” se menționa că potrivit pct.12 din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125/2013, datele cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Moldova în actele de identitate se înscriu din documentele de stare civilă.

Astfel, în cazul în care numele și prenumele solicitantului sunt înscrise în certificatele de stare civilă în limba rusă, transliterarea acestor date în limba de stat se efectuează în conformitate cu cerințele expuse la pct. 13 din Regulile privind scrierea numelui de familie și a prenumelui în documentele de stare civilă în urma schimbării, rectificării sau transliterării acestora, aprobate prin Ordinul ministrului justiției nr. 566 din 26.05.2016 (*Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.150, art. 988*).

La prestarea serviciilor publice în materie de stare civilă și de cetățenie, precum și de eliberare a actelor de identitate, în conformitate cu prevederile cadrului normativ documentele se prezintă în limba de stat, iar cele întocmite în altă limbă, cu excepția celor întocmite în limba rusă, se prezintă în traducere oficială.

În traduceri oficiale în limba română ale documentelor de stare civilă eliberate de autoritățile străine, inclusiv ale statelor membre CSI, la transliterarea numelui și a prenumelui persoanei, cetățean al Republicii Moldova sau care solicită dobândirea cetățeniei Republicii Moldova, în cazul în care acestea sunt scrise cu caractere latine, în limbile țărilor respective, traducătorii autorizați le preiau ca atare din documentele de

stare civilă supuse traducerii (*engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, turcă etc.*) sau în cazul țărilor în limbile vorbite ale cărora nu se utilizează grafia latină – preiau varianta scrisă cu caractere latine din pașapoartele sau documentele de călătorie naționale (*engleză, franceză, spaniolă*). Din aceste motive traducerile rezultate nu pot fi pronunțate mereu exact conform uzanțelor fonetice ale limbii supuse conversiei. Spre exemplu, în tradiția limbii române litera chirilică „ц” se transliterează prin litera latină „ț”, dar în tradiția țărilor anglofone aceeași literă se transliterează prin „tc”. Astfel, numele propriu „Цуркану” se transliterează potrivit regulilor menționate supra în „Țurcanu”, iar în engleză „Tsurcanu”.

La prestarea serviciilor în materie de cetățenie se atestă multiple cazuri când cetățenii Republicii Moldova renunță la cetățenia Republicii Moldova pe motivul dobândirii cetățeniei altui stat, care nu admite cetățenia multiplă. Potrivit actelor normative naționale în materie de cetățenie, cetățenii Republicii Moldova pot deține și cetățenia altor state. Ca urmare aceștia pot solicita redobândirea cetățeniei Republicii Moldova cu păstrarea cetățeniei altor state.

La depunerea cererii pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova aceștia se identifică cu pașaportul sau documentul de călătorie eliberat de autoritățile statului a cărui cetățenie o dețin, în care numele și prenumele sunt scrise cu caractere latine conform normelor ortografice ale limbii statului respectiv (*engleză, franceză, germană, spaniolă, italiană, turcă etc.*) sau în cazul țărilor în limbile vorbite ale cărora nu se utilizează grafia latină – în una din limbile: engleză, franceză sau spaniolă. Spre exemplu, cetățeanul Republicii Moldova cu numele „Țurcanu” care a renunțat la cetățenia Republicii Moldova, dobândind cetățenia Federației Ruse obține pașaportul în care numele și prenumele este scris în două variante, și anume cu grafie chirilică în limba rusă și cu grafie latină în limba engleză ca urmare a transliterării numelui din limba rusă „Цуркану/Tsurcanu”. La depunerea cererii pentru redobândirea cetățeniei Republicii Moldova acesta se va identifica cu numele „Tsurcanu” și potrivit traducerilor oficiale și normelor actuale urmează să obțină acte de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova cu numele transliterat „Tsurcanu”.

Astfel, potrivit regulilor de transliterare a numelor proprii, utilizate de traducătorii autorizați, Agenția Servicii Publice se confruntă cu situații în care renunță la cetățenia Republicii Moldova persoana cu numele „Țurcanu” (variantea română), iar redobândește aceeași persoană cu numele „Tsurcanu” (variantea engleză).

Pentru a evita astfel de ambiguități, în situațiile în care cetățeanul străin, născut pe teritoriul Republicii Moldova, redobândește sau dobândește cetățenia Republicii Moldova, la eliberarea actelor de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova, nu se transpune ca atare varianta cu grafie latină a numelui „Tsurcanu”, dar se transliterează din varianta rusă din certificatul de naștere „Цуркану” în varianta română „Țurcanu” potrivit regulilor enunțate supra.

Mai complicat este cazul în care numele persoanei născute pe teritoriul Republicii Moldova în documentele de stare civilă eliberate de autoritățile străine, precum și în actul de identitate cu care se identifică la dobândirea/redobândirea cetățeniei Republicii Moldova este scris doar într-o singură variantă, și anume cu grafie latină (*engleză, franceză, spaniolă, italiană, etc.*) care se transliterează ca atare în documentele de stare civilă, eliberate după transcrierea actelor respective, precum și în actele de identitate ale cetățeanului Republicii Moldova. Numai cititorul care cunoaște limba convertită poate reconstitui în mod inechivoc grafia și pronunția originală.

Institutul de Filologie Română „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” a susținut propunerea Agenției Servicii Publice referitoare la ortografierea numelor de persoane ale cetățenilor Republicii Moldova care redobândesc cetățenia și consideră corectă revenirea la varianta română a numelui acestora de până la renunțarea la cetățenia Republicii Moldova și, ca urmare necesitatea modificării cadrului legal în acest sens, prin solicitarea prezentării certificatului de naștere al cetățeanului, eliberat anterior în Republica Moldova, pe lângă actul de identitate eliberat de un alt stat.

Cu începere de la 14.08.2020 au intrat în vigoare amendamentele referitoare la regimul juridic al copiilor, în special al celor separați de părinți, precum și la formele de reprezentare și de protecție a minorilor, operate prin Legea nr.112/2020 pentru modificarea unor acte normative (*Codul familiei nr.1316/2000, Legea nr. 140/2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți etc.*).

Luând în considerare că executarea prevederilor legale noi vizează activitatea mai multor autorități și instituții, inclusiv și a Agenției Servicii Publice, potrivit unuia dintre principiile activității de legiferare prevăzut la art. 3, alin. (4), lit. a) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se impune revizuirea actelor normative conexe, și anume, a celor care stabilesc modul de prestare a serviciilor publice de eliberare a actelor de identitate minorilor.

În conformitate cu prevederile art.12⁴, alin. (1) din Legea nr.140/2013, exercitarea atribuțiilor reprezentantului legal al copilului cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească este asigurată de către autoritatea tutelară teritorială, cu excepția copiilor plasați în serviciul tutelă/curatelă, pentru care reprezentantul legal este tutorele/curatorul.

Totodată, potrivit dispozițiilor finale din art. XI, alin. (3) din Legea nr. 112/2020 pentru modificarea unor acte normative, cu începere de la 14.02.2021 tutela/curatela instituită prin dispozițiile autorităților tutelare locale asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte sunt plecați peste hotare au încetat de drept.

Deși, conform prevederilor art.13 din Legea nr.140/2013, în redacția Legii 112/2020, în scopul asigurării creșterii, îngrijirii și educației adecvate copilului ai căror părinți/unicul părinte sunt plecați pentru o perioadă mai mare de două luni în altă

localitate din țară sau de peste hotare, autoritatea tutelară locală (*primarii de sate (comune) și de orașe*) instituie custodia ca formă de protecție temporară a copilului, potrivit prevederilor art. 61, alin. (2¹) din Codul Familiei, în redacția Legii 112/2020, părinții rămân în continuare să fie reprezentanții legali ai copilului, iar custodele exercită doar atribuțiile de responsabil legal al acestuia, în condițiile legii.

Prin urmare, custodele nu este în drept să reprezinte copilul asupra căruia este instituită custodia pentru obținerea actelor de identitate.

La art.4, alin. (1³), literele a) – c) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, sunt prevăzute persoanele și autoritățile îndreptățite să reprezinte minorul în funcție de statutul și de forma de protecție a acestuia, pentru eliberarea actelor de identitate, și anume:

a) în cazul minorului, inclusiv al celui asupra căruia este instituită tutela sau curatela, în calitate de solicitant acționează reprezentantul legal al acestuia (*unul dintre părinți, tutorele, curatorul*);

b) în cazul copilului separat de părinți asupra căruia nu este instituită tutela sau curatela, cererea se depune de către autoritatea tutelară;

c) în cazul copilului separat de părinți asupra căruia nu este instituită sau a fost revocată tutela sau curatela în condițiile prevederilor legale și care este plasat în serviciul de plasament de tip familial ori de tip rezidențial sau în instituția de asistență socială publică, de educație, de învățământ, de tratament sau într-o altă instituție similară, cererea se depune de către administrația instituției respective.

Relevăm, că potrivit prevederilor art. 7 din Legea nr. 273/1994, cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul în Republica Moldova sunt obligați să dețină buletin de identitate de la vârsta de 16 ani, iar art.12, alin. (1) din Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, prevede că tinerii, cetățeni ai Republicii Moldova, care în anul curent ating vârsta de 16 ani sunt obligați să se prezinte, în termenele stabilite, la centrul militar pentru a fi luați în evidența militară. Dovada cetățeniei Republicii Moldova se face cu buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova.

Mai mult, buletinul de identitate este necesar elevilor cu vârsta peste 16 ani pentru a fi admiși la examenul de absolvire a cursului gimnazial, iar lipsa actului de identitate este un obstacol considerabil în procesul educațional al categoriei respective de copii.

De asemenea, se atestă situații când pașaportul cetățeanului Republicii Moldova este necesar copilului pentru plecare peste hotare la tratament în mod de urgență, și în aceste situații este necesar ca copilul să fie reprezentat de autoritatea competentă, dacă părinții/unicul părinte nu are posibilitatea de a-și exercita obligația de reprezentant legal pe motivul aflării temporare în altă localitate din țară sau de peste hotare.

Astfel, având în vedere prevederile legale noi din Legea nr. 140/2013 și din Codul familiei, precum și ale art. 4, alin. (1³), lit. b) din Legea nr. 273/1994 privind actele de

identitate din sistemul național de pașapoarte, rezultă că în cazul copiilor separați de părinți din cauza aflării temporare a părinților/unicului părinte pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din țară sau de peste hotare, indiferent de faptul dacă asupra acestora a fost sau nu instituită custodia, cererea pentru eliberarea actelor de identitate poate fi depusă de către autoritatea tutelară teritorială.

Opinia privind reprezentarea copiilor separați de părinți din cauza aflării temporare a părinților/unicului părinte pentru o perioadă mai mare de două luni în altă localitate din țară sau de peste hotare la eliberarea actelor de identitate de către autoritatea tutelară teritorială a fost susținută și de către Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale în cadrul ședinței de lucru interinstituționale organizată la 22.03.2021, cu scopul examinării subiectului dezvăluit în prezenta notă, la care au participat și specialiștii de profil din cadrul autorităților tutelare teritoriale și locale.

Subsecvent, în vederea corelării prevederilor literelor a) – c) din alin. (1³) al art. 4 din Legea nr. 273/1994 cu dispozițiile art. 12⁴, alin. (1) din Legea nr. 140/2013, introdus prin Legea nr. 112/2020, se propune modificarea conținutului acestor norme, iar pentru a aduce spor de precizie prevederilor lit. c) din același alineat, este relevant de concretizat că în cazul copilului separat de părinți, inclusiv al celui plasat în serviciul de plasament de tip familial, cu excepția serviciului tutelă/curatelă, sau în serviciul de plasament de tip rezidențial, cererea se depune de către autoritatea tutelară teritorială în a cărei rază de competență teritorială este locul aflării sau de plasament al copilului, cu prezența obligatorie a acestuia.

E de menționat că la 24.11.2020 a fost lansat Sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower), prin intermediul căruia cetățenii, mediul de afaceri și autoritățile publice au obținut posibilitatea să acorde împuterniciri de reprezentare, într-un mod complet autonom și gratuit, unor persoane care vor acționa în numele lor pentru obținerea unui serviciu public. Astfel, ținând cont că soluția tehnică a MPower deja există și este funcțională se propune completarea literelor e) și f) din alin. (1³) și a alin. (4) din art. 4 din Legea nr. 273/1994 cu normele privind utilizarea posibilităților împuternicirilor de reprezentare prin Sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice”.

Luând în considerare că, în conformitate cu prevederile art. 27 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova, minorul care a împlinit vârsta de 14 ani încheie acte juridice cu încuviințarea părintelui sau a reprezentantului legal, iar în cazurile prevăzute de lege, și cu încuviințarea autorității tutelare se propune completarea alin. (4) din art. 4 din legea supusă modificării cu o normă, care să prevadă dreptul minorului cu vârsta peste 14 ani de a ridica actul de identitate eliberat pe numele său, cu consimțământul reprezentantului legal al acestuia, exprimat, în scris, la autoritatea emitentă ori autentificat de notar sau de alte persoane abilitate prin lege cu astfel de

funcție.

Punctul 6 din articolul I din proiectul de lege prevede de asemenea completarea alin. (4) din art. 4 din Legea nr. 273/1994 cu un enunț, potrivit căruia la cererea persoanei, actul de identitate poate fi livrat la domiciliul, sau la reședința temporară, sau la locul aflării acesteia, în modul stabilit de Guvern.

Actualmente actele de identitate, la solicitarea titularilor, se livrează la locul de domiciliu, sau de reședință temporară, sau la locul aflării prin intermediul rețelei poștale a ÎS „Poșta Moldovei”, iar în municipiile Chișinău, Bălți și Comrat și în suburbiile acestora – prin intermediul serviciului de curierat al Agenției Servicii Publice.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 152/2021 a fost aprobat Conceptul serviciului guvernamental de livrare (MDelivery), iar în timpul apropiat va fi aprobat și Regulamentul privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental respectiv. Scopul dezvoltării serviciului MDelivery este de a oferi autorităților, instituțiilor publice și prestatorilor de servicii publice o soluție software eficientă, fiabilă și modernă, care urmează a fi utilizată în calitate de mecanism unic de livrare fizică a rezultatelor prestării serviciilor publice către persoane fizice și juridice de drept privat. Astfel, odată cu instituirea acestui serviciu guvernamental, toate livrările rezultatelor prestării serviciilor publice se vor realiza doar prin intermediul soluției tehnologice respective.

Luând în considerare raționamentele enunțate supra completarea la alin. (4) din art. 4 din Legea nr. 273/1994 acoperă ambele situații și, odată cu implementarea serviciului MDelivery, nu va implica modificarea normei respective.

Potrivit prevederilor art. 4, alin. (1) din Legea nr. 273/1994, modul de eliberare a actelor de identitate a fost expus în Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.125/2013 care stipulează normele legale de eliberare a actelor de identitate din Sistemul național de pașapoarte. Se atestă situații când la eliberarea actelor de identitate sunt eludate normele expuse în acest regulament, și anume: cererea a fost depusă de o persoană terță care nu a fost investită cu acest drept în condițiile legale; actul de identitate a fost eliberat în lipsa persoanei, cu preluarea datelor și a imaginii faciale a acesteia din baza de date a Registrului de stat al populației etc.

În vederea evitării unor astfel de ilegalități se propune completarea alineatului (1) din art.5 cu litera h) potrivit căreia actul de identitate se va considera nevalabil în situația când la eliberarea acestuia au fost eludate normele legale.

Relevăm, că începând cu 7 martie 2013, mențiunea privind înregistrarea la domiciliu se conține pe partea verso a buletinelor de identitate și a permisului de ședere permanentă, iar fișa de însoțire la actele de identitate respective se eliberează pentru a face dovada înregistrării la reședința temporară a titularului, iar în cazul cetățenilor Republicii Moldova și pentru aplicarea, în condițiile legii, a mențiunii care confirmă

participarea la votare în ziua desfășurării scrutinului electoral. Lipsa fișei de însoțire nu influențează asupra valabilității actului de identitate. În cazul străinilor, fișa de însoțire se eliberează doar în cazul înregistrării acestora la reședința temporară.

Aceste considerente denotă că nu este rezonabil ca titularul să poarte permanent fișa de însoțire asupra sa pentru a fi prezentată de fiecare dată împreună cu actul de identitate, decât în cazul în care este necesar să facă dovada înregistrării la reședința temporară, iar în cazul titularilor actelor de identitate de generația I, eliberate până la 07.03.2013 – pentru a face dovada înregistrării la domiciliu și/sau la reședința temporară. În caz contrar sporește riscul de a fi pierdută și deteriorată.

Pornind de la premisa că legea nu reglementează regimul juridic al fișei de însoțire, este relevant de completat art. 8 din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte cu norme care să stabilească cazurile de prezentare a fișei de însoțire și influența acesteia asupra valabilității actelor de identitate.

De asemenea, se propune abrogarea lit. k) și l) din Legea nr. 273/1994, pe motiv că dispozițiile acestora nu țin de domeniul de reglementare al acestei legi, iar protecția registrelor de stat, precum și a datelor cu caracter personal sunt reglementate de alte acte normative.

II. Modificările propuse la *Legea nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova* au ca scop optimizarea serviciului de obținere a autorizației de emigrare pentru cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul și/sau reședința temporară pe teritoriul Republicii Moldova care vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, precum și simplificarea procedurii de obținere a pașaportului cu mențiunea respectivă pentru acei care nu domiciliază în Republica Moldova și prezintă dovezi privind stabilirea domiciliului în străinătate: actul de identitate (permisul de ședere, pașaportul de uz intern etc.) eliberat de autoritățile străine care atestă domicilierea/șederea legală în statul respectiv.

Potrivit prevederilor art.1 alin. (1) din Legea nr.269/1994 și ale art. 2 alin. (1) din Legea 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, pașaportul cetățeanului Republicii Moldova se eliberează cetățenilor Republicii Moldova, indiferent de vârsta acestora, pentru a călători în străinătate.

Totodată, cetățeanul Republicii Moldova care solicită pașaportul cetățeanului Republicii Moldova pentru a se stabili cu domiciliul în străinătate, urmează procedura de obținere a autorizației de emigrare, în condițiile prevederilor normative stipulate la capitolul VIII din Regulamentul privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova, aprobat prin Hotărârea Guvernului 125/2013. După aprobarea autorizației de emigrare, persoana este radiată din evidența de la domiciliul din Republica Moldova pe motivul „Emigrare autorizată” și i se ridică buletinul de

identitate care se distruge în modul stabilit. Aceste persoane sunt luate în evidență în Registrul de stat al populației ca emigrate autorizat de iure și de facto.

Potrivit Registrului de stat al populației la data de 11.07.2021, data desfășurării alegerilor parlamentare se atestau 93 550 de cetățeni ai Republicii Moldova cu vârsta peste 18 ani care au emigrat autorizat în condițiile prevederilor legale și s-au stabilit cu domiciliul permanent în străinătate. Trebuie să recunoaștem că de facto mult mai mulți cetățeni ai Republicii Moldova sunt deja stabiliți cu domiciliul în străinătate, fără a urma procedura de obținere a autorizației de emigrare.

Din numărul total al cetățenilor Republicii Moldova care dețin pașaportul cetățeanului Republicii Moldova distingem două categorii: cetățenii care de facto și de iure emigrează și se stabilesc cu domiciliu în străinătate și cetățenii care pleacă temporar (*pe o perioadă nu mai mare de 90 de zile pe parcursul a 180 de zile dintr-un an*) în străinătate (*în interes de serviciu, la odihnă, la rude etc.*).

De menționat că o bună parte din ultima categorie de cetățeni a plecat temporar în străinătate, în baza pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, în căutarea unui loc de muncă, la studii, începând cu anul 1995 (*anul în care a fost eliberat primul pașaport național*) și ulterior s-au stabilit cu domiciliul, fără a urma procedura legală de autorizare a emigrării, obținând acte de identitate ale statului respectiv care le permit șederea legală pe teritoriul acestuia pe o perioadă mai îndelungată decât cea indicată supra.

Mai mult, luând în considerare că legislația în materie de cetățenie a Republicii Moldova admite multipla cetățenie (*din anul 2003*), putem presupune că mulți dintre conaționali noștri, stabiliți cu domiciliul în străinătate, au dobândit cetățenia statului de reședință, fără a renunța la cetățenia Republicii Moldova, fără a trece procedura legală de autorizare a emigrării pe motiv că autoritățile străine nu le-au cerut. Alții au dobândit cetățenia altui stat (*Ucrainei, Rusiei etc.*), aflându-se pe teritoriul Republicii Moldova, și astfel obținând posibilitatea de a se afla pe teritoriul acestor state pe un termen nelimitat, iar în cazul deținerii cetățeniei unui stat membru al Uniunii Europene (*române, bulgare etc.*) – pe teritoriul tuturor statelor din spațiul comunitar. Aceștia din urmă, la fel pot deține pașaportul cetățeanului Republicii Moldova valabil/nevalabil și act de identitate al altui stat. Totodată aceste persoane rămân în evidență în Registrul de stat al populației ca cetățeni ai Republicii Moldova, cu înregistrare la domiciliu și/sau la reședința temporară, posedând și buletin de identitate și pașaport.

Dacă să ne referim la datele statistice privind deținătorii buletinelor de identitate nevalabile atestate la scrutinele electorale din ultimii ani, și anume: la alegerile locale generale din 20.10.2019 – 165 761, la alegerile prezidențiale din 01.11.2020 – 191 347 și la alegerile parlamentare din 11.07.2021 – 201 676 – constatăm tendința de creștere a acestui indicator.

Cetățenii Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul sau aflați temporar în

străinătate pot solicita obținerea buletinului de identitate și a pașaportului prin intermediul misiunilor diplomatice și al oficiilor consulare. Actualmente cererile respective pot fi depuse la 40 de misiuni diplomatice și oficii consulare acreditate în străinătate.

Cetățenii Republicii Moldova care nu au obținut autorizația de emigrare, dar sunt stabiliți cu domiciliul în străinătate, pentru a obține pașaportul sunt obligați să dețină buletinul de identitate aflat în termen de valabilitate. În cazul în care buletinul de identitate are statut „nevalabil” titularul este obligat să solicite concomitent eliberarea ambelor documente.

Luând în considerare raționamentele enunțate supra, precum și propunerile MAE IE expuse în demersul nr. DC/2/9417 din 28.09.2021 referitoare la optimizarea proceselor de eliberare a autorizației de emigrare cetățenilor Republicii Moldova, stabiliți cu domiciliul în străinătate Agenția Servicii Publice a înaintat propunerile de modificare și completare a Legii nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova.

Pentru soluționarea problemelor abordate, în proiectul de lege se propune completarea art. 2 din Legea nr. 269/1994 cu un alineat nou cu următorul conținut:

„(1¹) Cetățenii Republicii Moldova cu domiciliul și/sau reședința temporară pe teritoriul Republicii Moldova care vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, precum și acei care nu domiciliază în Republica Moldova și prezintă dovezi privind stabilirea domiciliului în străinătate pot solicita eliberarea pașaportului cu mențiunea privind autorizația de emigrare în condițiile stabilite de Guvern.”

Potrivit acestei norme, cetățenii Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul în străinătate, la prezentarea documentelor justificative (actelor de identitate eliberate de autoritățile străine care fac dovada șederii legale pe teritoriul statului respectiv), vor putea obține pașaportul cetățeanului Republicii Moldova cu mențiunea privind autorizația de emigrare în țara de reședință prin procedură simplificată, care presupune excluderea obligativității deținerii buletinului de identitate valabil, prezentării documentelor confirmative ce atestă radierea din evidența militară (pentru acei supuși militar) și a adeverinței privind predarea carnetului de pensionar (pentru persoanele beneficiare de prestații sociale).

La examinarea cererii pentru obținerea pașaportului cu mențiunea privind autorizația de emigrare sau pentru aplicarea acestei mențiuni în pașaportul valabil, depuse atât de cetățenii Republicii Moldova care domiciliază pe teritoriul țării și vor să-și stabilească domiciliul în străinătate, cât și de acei care deja s-au stabilit cu domiciliul în străinătate, informația respectivă vă fi comunicată autorităților competente (serviciilor teritoriale de asistență socială, centrelor administrativ-militare, Serviciului de Informații și Securitate) de către ASP, în regim on-line, ca urmare a integrării sistemelor informaționale pe platforma de interoperabilitate MConnect.

Propunerile referitoare la optimizarea proceselor de obținere a autorizației de emigrare includ în sine și reducerea termenelor de prestare a acestui serviciu, care potrivit modificărilor propuse la art.4, alin. (1) vor fi aceleași ca și pentru eliberarea pașaportului. Astfel, termenul maximal prevăzut actualmente în anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 966/2020 cu privire la serviciile prestate de către Agenția Servicii Publice va fi redus de la 30 de zile lucrătoare la o lună (20 de zile lucrătoare).

Pentru ridicarea pașaportului cu mențiunea respectivă, titularul va fi obligat să se radieze de la evidența de la domiciliu și/sau reședința temporară de pe teritoriul Republicii Moldova în baza buletinului de identitate, inclusiv a aceluia cu termen de valabilitate expirat și să-l predea angajatului responsabil al ASP sau, după caz, funcționarului consular. Buletinul de identitate va fi anulat și distrus în modul stabilit. În cazul în care cetățeanul Republicii Moldova stabilit cu domiciliul în străinătate va solicita să revină în țară, pentru domiciliere permanentă, acesta va putea solicita buletinul de identitate pe motivul repatrierii cu înregistrarea la adresa de domiciliu sau de reședință temporară respectivă, la orice serviciu eliberare a actelor de identitate, în condițiile, în termenele și la tarifele stabilite pentru toate celelalte motive de eliberare a buletinului de identitate.

Normele propuse vor avea efecte benefice nu numai pentru cetățenii Republicii Moldova stabiliți cu domiciliul în străinătate, dar și pentru actualizarea Registrului de stat al populației cu informație veridică.

În vederea corelării prevederilor alin. (3) din art. 3 la prevederile art. 40 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 și ale art. 63 din Codul familiei al Republicii Moldova nr. 1316/2000, vârsta de la care copilul își manifestă consimțământul de a se stabili cu domiciliul în străinătate cu unul din părinți a fost modificată din „10 ani” în „14 ani”.

Ajustarea normelor Legii nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova la rigorile Legii nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte are ca scop și obținerea autorizației de emigrare în aceleași condiții legale care sunt stabilite pentru eliberarea pașaportului și a documentului de călătorie, în vederea asigurării integrale a dreptului cetățeanului la libera circulație și emigrare care este garantat de art. 27 din Constituția Republicii Moldova.

Este evident, că dreptul de a emigra implică obligația statului de a emite pașapoarte și documente de călătorie, astfel încât persoana să-și poată exercita acest drept și viceversa – obligația persoanelor de a-și onora obligațiile față de stat.

Termenul de examinare a cererilor pentru eliberarea actelor de identitate este stabilit la art. 4, alin. (1⁹) din Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte care este lege specială, iar prevederile actuale ale art. 4, alin. (1) din Legea 269/1994 nu corespund cu acelea din legea specială. Ca urmare, în temeiul art. 3, alin. (4), lit. a) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative se

propune corelarea normei expuse la art.4, alin. (1) din Legea nr. 269/1994 cu norma respectivă din Legea nr. 273/1994, care sunt acte normative conexe.

Mai mult, la solicitarea persoanei, cererea pentru eliberarea actelor de identitate și pentru obținerea autorizației de emigrare poate fi examinată și în termene mai restrânse decât cel obișnuit.

Termenele și tarifele, precum și persoanele care beneficiază de înlesniri la prestarea serviciilor de eliberare a actelor de identitate și de obținere a autorizației de emigrare sunt stabilite în anexele nr. 2 și, respectiv nr. 3 la Hotărârea Guvernului nr. 966/2020 cu privire la serviciile prestate de către Agenția Servicii Publice. Potrivit prevederilor art. 4, alineatele (1⁵), (1⁶), (1⁸) și (1⁹) din Legea 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte statul deja s-a pronunțat asupra condițiilor de eliberare a pașapoartelor și a documentelor de călătorie, care sunt pasibile de aplicare și pentru examinarea cererilor pentru obținerea autorizației de emigrare.

Ca urmare, art. 4 din Legea nr. 269/1994 a fost expus cu un nou cuprins, care prevede condiții legale analogice în care se examinează cererile pentru prestarea serviciilor de eliberare a pașapoartelor și documentelor de călătorie, precum și de autorizare a emigrării.

Totodată, la elaborarea proiectului de lege s-a ținut cont și de prevederile art. 54 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărui la ambele legi vizate în proiect au fost înaintate propuneri de modificare, inclusiv de ordin redacțional.

5. Fundamentarea economico-financiară

Implementarea amendamentelor propuse la Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte și la Lega nr. 269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova nu necesită mijloace financiare din bugetul de stat.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Prezentul proiect de lege se încorporează în sistemul actelor normative și nu necesită abrogarea sau modificarea altor acte normative de același nivel.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În conformitate cu art. 32 și 34 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative proiectul a fost supus procesului de avizare, consultare publică și expertizare.

Totodată, în scopul respectării prevederilor Legii 239/2008 cu privire la transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Afacerilor Interne www.mai.gov.md și pe portalul www.particip.gov.md pentru consultări publice.

8. Constatările expertizei anticorupție

În conformitate cu art. 35 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul actului normativ a parcurs etapa de expertizare anticorupție.

Astfel, potrivit expertizei nr. 06/2-890 din 16.02.2022 a comunicat că în urma examinării proiectului s-a constatat o reglementare defectuoasă a aplicării regulilor de transliterare a numelor și prenumelor doar din limba rusă în limba de stat, riscă dezvoltarea unor proceduri ambigue aferente procesului de transliterare a numelui și prenumelui dintr-o limbă străină în limba de stat, alta decât limba rusă. Observația respectivă a fost depășită în cadrul ședinței interdepartamentale, consemnată în cadrul procesului verbal. Astfel, reprezentanții CNA au acceptat argumentele expuse de autori cu privire la regulile de transliterare a numelui.

Adițional, CNA a constatat că prin stabilirea unei norme de trimitere la alte acte normative, care să prevadă cazurile în care fișa de însoțire se impune a se prezenta împreună cu buletinul de identitate sau cu permisul de ședere nu corelează cu principiile fundamentale ale statului de drept din care rezultă că orice obligație a persoanelor urmează a fi reglementată de lege, iar legea specială care trebuie să prevadă cazurile enunțate se indică a fi Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Conchidem, că urmare a ședinței desfășurate, argumentele CNA au fost acceptate, iar prevederea în cauză din proiect a fost revizuită.

Prin urmare, în vederea prevenirii apariției manifestărilor de corupție iminente la aplicarea prevederilor propuse, cât și a încălcării principiilor statului de drept și principiilor activității de legiferare, proiectul actului normativ a fost ajustat prin prisma recomandărilor înaintate în Raportul de expertiză.

9. Constatările expertizei juridice

În conformitate cu art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul actului normativ a parcurs etapa de expertizare juridică. Astfel, în procesul de definitivare a proiectului s-a ținut cont de propunerile și obiecțiile înaintate de către Ministerul Justiției. O parte din obiecțiile Ministerului Justiției au fost discutate în cadrul ședinței interdepartamentale, iar proiectul a fost definitivat în conformitate cu deciziile luate și expuse în procesul-verbal.

10. Constatările expertizei de compatibilitate

Proiectul actului normativ nu are ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

**Secretar general
al ministerului**

Digitally signed by Diaconu Serghei
Date: 2022.03.09 12:04:45 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Serghei DIACONU